

MELISA OKIČIĆ

RADNE TITULE NA ENGLESKOM JEZIKU KOJE NASTAJU KOMBINIRANJEM IMENICA I NJIHOVI PRIJEVODNI EKVIVALENTI U BOSANSKOM JEZIKU

Sažetak

Ovaj rad bavi se analizom engleskih radnih titula koje nastaju kombinacijom dvije, tri i četiri imenice, s posebnim osvrtom na njihove prijevodne ekvivalente u bosanskom jeziku. Rad je osmišljen kao deskriptivno-pedagoška studija namijenjena prvenstveno studentima anglistike i nastavnicima engleskog jezika, s ciljem boljeg razumijevanja strukture ove vrste složenih imenica i unapređenja njihove primjene u nastavi morfologije, prevođenja i jezika struke. U radu se slijedi Plagova interpretacija složenica, prema kojoj složenice u engleskom jeziku nisu nužno ograničene na dvije, nego se mogu sastojati od tri ili više riječi i koje se analiziraju iz ugla binarne strukture (Plag, 2003, 2018). Korpus rada čini 50 radnih titula prikupljenih s britanske platforme za oglašavanje poslova Glassdoor UK tokom 2025. godine. Analiza pokazuje da engleski jezik u radnim titulama često teži nominalnoj kompresiji, dok bosanski jezik iste sadržaje najčešće izražava putem imeničkih sintagmi. Rezultati ukazuju na to da je prepoznavanje unutrašnje binarne strukture i upravnog člana engleskih složenih imenica presudno za razumijevanje njihovog značenja, što je ujedno i preduslov za oblikovanje adekvatnih prijevodnih ekvivalenata u bosanskom jeziku.

Ključne riječi: *složene imenice, radne titule, imenička sintagma, binarna struktura*

1. UVOD

Slaganje (engl. *compounding*) predstavlja jedan od najproduktivnijih načina tvorbe novih riječi u engleskom jeziku. U anglističkoj literaturi složenice se najčešće definiraju kao leksičke jedinice nastale kombiniranjem

dviju ili više riječi ili osnova (Bauer, 1983; Katamba, 1993; Fabb, 1998; Plag, 2003; Lieber, 2004; Booij, 2010; Bauer, Lieber and Plag, 2013; Bauer, 2017). Tradicionalni lingvistički opis analizira složenice iz ugla semantičke, morfološke, sintaksičke i ortografske strukture, dok noviji pristupi dodatno naglašavaju njihovu tipološku i semantičku raznolikost (Lieber and Štekauer, 2009; Bauer, 2019; ten Hacken, 2016; Schlücker, 2019; Iordăchioaia and Werner, 2020; Pepper, Masini and Mattiola, 2022).

Kao posebno frekventan tvorbeni tip izdvajaju se složene imenice. U engleskom jeziku one se mogu realizirati kao jedna riječ, naprimjer *doghouse*, kao polusloženice, naprimjer *singer-composer*, ili kao otvorene složenice, naprimjer *truck driver*. Upravo je otvoreni tip složenih imenica posebno važan za ovaj rad, jer se veoma često javlja u imenovanju radnih titula u engleskom jeziku.

U savremenom profesionalnom diskursu engleske radne titule često nastaju kombinacijom dvije, tri ili četiri imenice, kao u primjerima *project manager*, *business development manager* i *data management project assistant*. Takve strukture u engleskom jeziku omogućavaju visok stepen nominalne kompresije, jer se informacije o poziciji, oblasti rada, specijalizaciji ili organizacionoj funkciji izražavaju nizanjem imenica. S druge strane, u bosanskom jeziku ovakve radne titule najčešće se prevode imeničkim sintagmama. Takva situacija ukazuje na značajnu kontrastivnu razliku između engleskog i bosanskog jezika, koja je posebno relevantna u nastavi engleske morfologije, prevođenja i jezika struke.

Cilj ovog rada jeste da se analizira način na koji se engleske radne titule nastale kombinacijom imenica strukturiraju i prevode na bosanski jezik.

U tom smislu rad polazi od sljedećih pitanja:

1. Zašto je slaganje visokoproduktivan proces tvorbe složenih imenica u engleskom jeziku?
2. Zašto se engleske radne titule koje nastaju nizanjem imenica najčešće prevode imeničkim sintagmama u bosanskom jeziku?
3. Na koji način se analiza prijevodnih ekvivalenata engleskih radnih titula može upotrijebiti u pedagoške svrhe?

2. METODOLOGIJA

Korpus ovog rada čini 50 engleskih radnih titula prikupljenih s platforme Glassdoor UK tokom 2025. godine. Kriterij za odabir primjera bio je da radna titula u svom sastavu ima dvije, tri ili četiri imenice. U radu nisu uključeni primjeri s pet ili više imenica budući da takvi primjeri nisu potvrđeni u prikupljenom korpusu. Za obilježavanje tvorbenih tipova korištena je oznaka I za imenicu, pa se analizirani primjeri razvrstavaju u tri osnovne grupe: I+I, I+I+I i I+I+I+I.

Budući da platforma Glassdoor UK služi za objavljivanje oglasa za zaposlenje koje objavljuju različiti poslodavci, korpus ovog rada predstavlja jezik britanskog tržišta rada, a ne standardiziranu terminologiju radnih mjesta. Terminologija radnih titula na takvim platformama često je neujednačena jer zavisi od prakse pojedinačnih kompanija, oblasti rada i tržišnih potreba. Zbog toga se zaključci ovog rada ne odnose na standardizirane nazive radnih mjesta, nego na upotrebnii jezik tržišta rada i na prevodilačke obrasce koji se mogu koristiti u pedagoško-kontrastivne svrhe.

Bosanski prijevodni ekvivalenti ponuđeni u radu predstavljaju autorske prijevode. Oni nisu nužno normativno ili administrativno potvrđeni nazivi radnih mjesta u bosanskom jeziku, nego imaju analitičku i pedagošku funkciju. Njihova je svrha da pokažu kako se značenje engleskih radnih titula nastalih nizanem imenica u bosanskom jeziku najčešće realizira imeničkom sintagmom, te kako se unutrašnji značenjski odnosi između sastavnica prenose u prijevodu. U analizi su odabrani primjeri koji su djelimično ili potpuno razumljivi u bosanskohercegovačkom profesionalnom kontekstu.

U teorijskom smislu, rad slijedi Plagovu interpretaciju višečlanih složenica (engl. *multi-member nominal compounds*), prema kojoj složenice u engleskom jeziku nisu ograničene na dvije, nego mogu sadržavati tri ili više riječi i pritom, neovisno od broja riječi, uvijek imaju binarnu strukturu (Plag, 2003, 2018). Radi jasnoće analize, u radu se za opis strukture ovakvih složenica koriste termini 'lijeva sastavnica' i 'desna sastavnica'. Termin

‘upravni član’ koristi se za onu imenicu u složenici koja nosi osnovno značenje cijele strukture i određuje o kojoj je vrsti osobe, funkcije ili pozicije riječ.

3. ZAŠTO JE SLAGANJE PRODUKTIVNO U ENGLESKOM JEZIKU

Da bismo razumjeli zbog čega je slaganje visokoproduktivan proces tvorbe novih riječi u engleskom jeziku, važno je napomenuti nekoliko lingvističkih činjenica. Engleski jezik se u gramatičkoj literaturi često opisuje kao jezik s relativno ograničenim flektivnim sistemom (analitički jezik) u poređenju s jezicima bogatije fleksije kao što je bosanski (sintetički jezik), što doprinosi većoj mogućnosti kombiniranja osnova bez značajnih formalnih promjena (Quirk et al., 1985; Katamba, 1993). U praksi to znači da složene imenice u engleskom jeziku često nastaju neposrednim kombiniranjem dvije ili više imenica. Naprimjer:

dog + house → doghouse

project + manager → project manager

Ipak, produktivnost složenica ne može se objasniti samo tipološkim obilježjima jezika. Važnu ulogu imaju i sintaksička fleksibilnost, semantička ekonomičnost i visok stepen prilagodljivosti slaganja komunikacijskim potrebama (Bauer, 2001; Štekauer, Valera and Körtvélyessy, 2012). Produktivnosti složenih imenica u engleskom jeziku posebno doprinosi i česta pojava nominalne premodifikacije, pri čemu imenica stoji ispred druge imenice i sužava ili specificira njeno značenje. U tom kontekstu može se spomenuti i Riđanovićeva (2007) napomena o čestoj atributivnoj upotrebi imenica u engleskom jeziku, što dodatno objašnjava zašto su strukture tipa *project manager*, *data analyst* i *marketing director* veoma frekventne u engleskom.

Visokoj produktivnosti složenih imenica otvorenog tipa doprinosi i pojava rekurzivnosti (engl. *recursivity*), odnosno mogućnost da se složenica

proširuje dodavanjem novih elemenata. To znači da se složenica koja ima dvije sastavnice može dalje proširivati i postati složenica od tri i više riječi, naprimjer: *member* → *committee member* → *award committee member* → *teaching award committee member* → *university teaching award committee member* (Plag, 2003: 171).

4. PROBLEMATIKA OTVORENOG TIPRA SLOŽENICA: SLOŽENICA VS. SINTAGMA

Kao što je ranije spomenuto, složene imenice u engleskom jeziku mogu se realizirati kao zatvorene složenice, polusloženice i otvorene složenice. Otvoreni tip složenica u literaturi izaziva najviše pažnje budući da se u vezi s ovim tipom prepliću dva važna pitanja. Prvo pitanje odnosi se na razlikovanje složenica od sintagmi, a drugo na status nominalnih izraza koji nastaju nizanjem dvije, tri ili više imenica, odnosno na pitanje da li se takvi izrazi mogu smatrati složenicama, imeničkim sintagmama ili leksikaliziranim izrazima (Plag, 2003, 2018; Bauer, 2017; Schlücker, 2019; Iordăchioaia and Werner, 2020). Otvoreni tip složenica posebno je problematičan zato što se sastoji od dvije ili više samostalnih riječi koje se pišu odvojeno, zbog čega može nalikovati sintagmi.

Prema Haspelmathu (2002) i Haspelmathu i Simsu (2010), složenice se od sintagmi mogu razlikovati na osnovu više kriterija. Za potrebe ovog rada posebno su relevantni kriteriji generičkog značenja zavisnog člana, fonološke kohezije, morfološke kohezije i sintaksičke kohezije.

Prema kriteriju značenja zavisnog člana, zavisni član u složenici najčešće ima generičko značenje, dok u sintagmi može imati referencijalno značenje. Haspelmath (2002, str. 85) to ilustrira primjerom *piano tuner* (bos. 'štimer klavira', 'klavirštimer'), u kojem *piano* ne upućuje na određeni klavir, nego ima generičko značenje i označava klavire uopće. Cijela složenica označava osobu čija je profesija štimanje klavira. Nasuprot tome, u sintagmi *the piano's tuner* (bos. 'štimer tog klavira'), *piano* ima referencijalno značenje jer upućuje na određeni, konkretan klavir.

Prema kriteriju fonološke kohezije, između sastavnica složenice često postoji veća fonološka povezanost, što se kod engleskih složenica manifestuje kao naglasak na prvoj sastavnici (engl. *compound stress*), naprimjer *BLACKbird* (bos. ‘kos’, vrsta ptice) u odnosu na sintagmu *BLACK BIRD* (bos. ‘crna ptica’).

Prema kriteriju morfološke kohezije, složenice se ponašaju kao jedna cjelina, što znači da se flektivni nastavci, naprimjer nastavak za množinu, dodaju upravnom, a ne zavisnom članu složenice. Tako se kaže *blackbirds*, *doghouses* i *project managers*, a ne **blacksbird*, **dogshouse* ili **projects manager*.

Prema kriteriju sintaksičke kohezije, između sastavnica sintagme može se umetnuti druga riječ, dok se između sastavnica složenice takvo umetanje ne može izvršiti bez promjene značenja ili narušavanja strukture. Tako je u sintagmi *a black bird* moguće reći *a black ugly bird*, dok se u slučaju složenice *blackbird* ne može umetnuti dodatni element između sastavnica ako se želi zadržati značenje ‘kos’ (Lieber i Štekauer, 2009: 11–12).

Haspelmath i Sims (2010) navode i dodatne kriterije, kao što su mogućnost modifikacije, zamjena upravnog člana anaforičkim izrazom, izmještanje zavisnog elementa i koordinaciona elipsa. Ipak, za potrebe ovog rada dovoljno je naglasiti da nijedan kriterij sam po sebi ne daje uvijek potpuno siguran odgovor. Status otvorene složenice najčešće se utvrđuje kombinacijom više kriterija, pri čemu se u obzir uzimaju forma, značenje i upotreba izraza (kontekst).

5. SLOŽENICE VS. LEKSIKALIZIRANI IZRAZI

U literaturi ne postoji potpuno jedinstven stav o statusu otvorenog tipa složenica koje nastaju kombinacijom dvije ili više imenica. U pristupima koji polaze od produktivnosti slaganja i rekurzivnosti u engleskom jeziku, takve se strukture analiziraju kao višečlane složene imenice s unutrašnjom binarnom strukturom (Plag, 2003, 2018; Bauer, Lieber and Plag, 2013). Binarna struktura podrazumijeva da složenica, bez obzira na broj imenica

koje sadrži, uvijek ima dvije sastavnice (engl. constituents). Te sastavnice mogu biti pojedinačne imenice, ali i složenice. S tim u vezi važno je istaći da se termini ‘lijeva sastavnica’ i ‘desna sastavnica’ odnose na formalnu dvočlanu ili binarnu organizaciju složenice, dok se termin ‘upravni član’ odnosi na imenicu koja nosi osnovno značenje cijele strukture. Iz te perspektive, izrazi poput *Business Development Manager* ili *Data Management Project Assistant* imaju unutrašnju binarnu strukturu: *Business Development* (lijeva sastavnica) + *Manager* (desna sastavnica i upravni član), odnosno *Data Management Project* (lijeva sastavnica) + *Assistant* (desna sastavnica i upravni član). Međutim, pojedini autori naglašavaju da se kod otvorenog tipa složenica mora uzeti u obzir i faktor leksikalizacije, odnosno frekventnost upotrebe u smislu funkcioniranja i prepoznatljivosti spojeva riječi kao leksikaliziranih jedinice (Lipka, 1992; Munat, 2003; Bauer, 2019; Finkbeiner and Schlücker, 2019; Iordăchioaia and Werner, 2020). Drugim riječima, pitanje da li se neka struktura može analizirati kao složenica odnosi se prvenstveno na njenu unutrašnju tvorbenu organizaciju, dok se pitanje leksikaliziranosti odnosi na stepen njene ustaljenosti i prepoznatljivosti u upotrebi (Brinton i Traugott, 2005; Hilpert, 2019). Ova dva pristupa ne moraju se nužno isključivati, jer se ista jezička jedinica može posmatrati i iz ugla strukture i iz ugla upotrebe.

Budući da je fokus ovog rada pedagoško-prevodilački, pitanje stepena leksikaliziranosti pojedinačnih radnih titula ne postavlja se kao centralni predmet analize. Rad se prvenstveno bavi unutrašnjom strukturom engleskih radnih titula i načinom na koji se njihovo značenje prenosi u bosanski jezik. Time se pitanje leksikalizacije ne zanemaruje, nego se svjesno ograničava izvan centralnog fokusa ovog rada.

6. ANALIZA I DISKUSIJA

U nastavku se analizira struktura odabranih primjera, s posebnim osvrtom na prijevodne ekvivalente engleskih radnih titula koje nastaju kombinacijom dvije, tri i četiri imenice.

I+I tip

Tip engleskih složenica koje nastaju kombinacijom dvije imenice veoma je frekventan u području radnih titula. U nastavku se navode odabrani primjeri s prikazom binarne strukture i mogućim prijevodnim ekvivalentima u bosanskom jeziku.

Project Manager

→ [project manager]

= menadžer projekta / projektni menadžer

Data Analyst

→ [data analyst]

= analitičar podataka

Marketing Director

→ [marketing director]

= direktor marketinga

Network Administrator

→ [network administrator]

= administrator mreže

Software Engineer

→ [software engineer]

= softverski inženjer

Kao što se može vidjeti iz navedenih primjera, u bosanskom jeziku ova vrsta složenica realizira se ili kongruentnom imeničkom sintagmom (Jahić et al., 2000), kao u primjerima *prodajni predstavnik* i *softverski inženjer*, ili nekongruentnom imeničkom sintagmom u kojoj iza upravne imenice slijedi genitivna dopuna, kao u primjerima *analitičar podataka* i *direktor marketinga*. U tom smislu, zavisni član engleske složenice u bosanskom jeziku često odgovara genitivnoj dopuni ili pridjevu u atributivnoj funkciji.

I+I+I tip

Radne titule ovog tipa nastaju kombinacijom tri imenice. Kod ovako formuliranih složenica lijeva sastavnica najčešće je i sama složenica, kao u primjerima *quality control*, *business development*, *customer service* i *supply chain*, dok se na mjestu desne sastavnice nalazi imenica koja je ujedno i upravni član cijele strukture, naprimjer *engineer*, *manager*, *representative* ili *coordinator*.

Quality Control Engineer

→ [[quality control] engineer]

= inženjer kontrole kvaliteta

Business Development Manager

→ [[business development] manager]

= menadžer poslovnog razvoja

Customer Service Representative

→ [[customer service] representative]

= predstavnik korisničke službe / korisničke podrške

Supply Chain Coordinator

→ [[supply chain] coordinator]

= koordinator lanca snabdijevanja

Ovi primjeri pokazuju da se značenjski odnosi koji su u engleskom jeziku sažeti u strukturi složene imenice u bosanskom jeziku najčešće izražavaju sintaksički razvijenijom imeničkom sintagmom. Upravni član engleske složenice obično postaje upravna imenica bosanske sintagme, dok se lijeva sastavnica prevodi kao genitivna dopuna koja dodatno specificira oblast rada, funkciju ili predmet djelovanja.

I+I+I+I tip

Radne titule koje nastaju kombinacijom četiri imenice manje su frekventne u odnosu na prethodna dva tipa, ali su posebno važne za analizu jer jasnije pokazuju značaj binarne strukture u razumijevanju i prevođenju.

Kod ovog tipa na mjestu lijeve sastavnice obično se nalazi složenija nominalna struktura, kao u primjerima *data center facility*, *supply chain logistics*, *product development strategy* i *business process improvement*. U bosanskom jeziku prijevodni ekvivalenti najčešće se realiziraju kao nekongruentne imeničke sintagme u kojima se iza upravne imenice pojavljuje genitivna dopuna ili prijedložno-padežni izraz.

Data Center Facility Manager

→ [[[data center] facility] manager]

= menadžer objekta data centra

Supply Chain Logistics Coordinator

→ [[[supply chain] logistics] coordinator]

= koordinator logistike lanca snabdijevanja

Product Development Strategy Director

→ [[[product development] strategy] director]

= direktor strategije razvoja proizvoda

Business Process Improvement Consultant

→ [[[business process] improvement] consultant]

= konsultant za unapređenje poslovnih procesa

Navedeni primjeri pokazuju da se kod dužih engleskih složenica značenjski odnosi između sastavnica u bosanskom jeziku moraju eksplicitnije izraziti. Tako se, naprimjer, u prijevodu *konsultant za unapređenje poslovnih procesa* odnos svrhe ili područja djelovanja izražava prijedložno-padežnom konstrukcijom, dok se u primjerima *direktor strategije razvoja proizvoda* i *koordinator logistike lanca snabdijevanja* značenjski odnosi prenose pomoću genitivnih dopuna.

7. RADNE TITULE S IMENICOM ASSISTANT

Posebno zanimljiv slučaj u analizi radnih titula predstavljaju primjeri s imenicom *assistant* (bos. ‘asistent’, ‘pomoćnik’). Ova imenica može se pojaviti u inicijalnoj ili finalnoj poziciji u strukturi radne titule, pri čemu se

njen prijevodni ekvivalent u bosanskom jeziku mijenja u zavisnosti od položaja i značenjske funkcije koju ima u datoj strukturi.

Kada se *assistant* nalazi u inicijalnoj poziciji, kao u primjerima *Assistant Director*, *Assistant Finance Minister* i *Assistant Marketing Director*, ona označava pomoćni ili niži hijerarhijski status u odnosu na radnu poziciju izraženu desnim članom. Takve strukture mogu se semantički parafrazirati kao ‘osoba koja asistira direktoru’, ‘osoba koja asistira ministru finansija’ ili ‘osoba koja asistira direktoru marketinga’. U bosanskom jeziku ovaj značenjski odnos najčešće se realizira imeničkom sintagmom u kojoj je upravni član imenica *pomoćnik*, iza koje slijedi genitivna dopuna.

Assistant Director

→ [assistant director]

= pomoćnik direktora

Assistant Finance Minister

→ [assistant [finance minister]]

= pomoćnik ministra finansija

Assistant Marketing Director

→ [assistant [marketing director]]

= pomoćnik direktora marketinga

Ovi primjeri pokazuju da formalna struktura engleske složenice i prirodna struktura bosanskog prijevodnog ekvivalenta ne moraju uvijek biti potpuno podudarne. Iako se *Assistant Director* može semantički parafrazirati kao ‘osoba koja asistira direktoru’, u engleskom jeziku desni član *director* zadržava status formalnog upravnog člana, što se vidi i iz množinskog oblika *assistant directors*, a ne *assistants director* (Quirk et al., 1985, str. 313). S druge strane, u bosanskom prijevodu značenjski odnos se prirodno izražava strukturom *pomoćnik direktora*, u kojoj je *pomoćnik* upravni član bosanske imeničke sintagme, a *direktora* genitivna dopuna. Ovaj primjer pokazuje da se pri prevođenju ne prenosi mehanički samo formalna struktura engleske složenice, nego se ona prilagođava gramatičkim i semantičkim obrascima bosanskog jezika.

Kada se imenica *assistant* pojavljuje u finalnoj poziciji, značenje je drugačije. U takvim primjerima *assistant* je upravni član radne titule, dok lijeva sastavnica specificira projekat, program, oblast rada ili aktivnost u okviru koje je osoba angažirana. Kao što pokazuje analiza binarne strukture, lijeva sastavnica obično je složenica koja označava naziv projekta, programa ili stručne oblasti.

Community Development Project Assistant

→ [[[community development] project] assistant]

= asistent na projektu razvoja zajednice

Data Management Project Assistant

→ [[[data management] project] assistant]

= asistent na projektu upravljanja podacima

U ovim primjerima u bosanskom jeziku najčešće se koristi imenica *asistent*, a ne *pomoćnik*. Razlika između primjera tipa *Assistant Director* i *Data Management Project Assistant* pokazuje da prijevod engleske radne titule ne zavisi samo od značenja pojedinačnih imenica nego i od njihove pozicije u strukturi i odnosa između sastavnica. Drugim riječima, za odabir odgovarajućeg prijevodnog ekvivalenta važno je prepoznati formalni upravni član engleske složenice, ali i način na koji se taj značenjski odnos prirodno izražava u bosanskom jeziku.

8. PEDAGOŠKE IMPLIKACIJE

Budući da je ovaj rad namijenjen i studentima i nastavnicima, analiza radnih titula može imati važnu pedagošku primjenu u nastavi morfologije, prevođenja i jezika struke. U smjeru prevođenja s engleskog na bosanski jezik, glavna poteškoća odnosi se na prepoznavanje upravnog člana engleske složenice i izbor odgovarajuće bosanske strukture. Engleske radne titule koje nastaju nizanem imenica u bosanskom se najčešće ne prevode doslovnim prenošenjem reda riječi, nego imeničkom sintagmom.

Poseban izazov predstavlja obrnuti smjer prevođenja, odnosno prevođenje radnih titula s bosanskog na engleski jezik. Razlog tome je činjenica što bosanski jezik značenjske odnose često izražava eksplicitno, pomoću padeža, pridjeva ili prijedložno-padežnih konstrukcija, dok ih engleski jezik može komprimirati u složenu imenicu. Tako se, naprimjer, *menadžer poslovnog razvoja* mora prepoznati kao struktura u kojoj je *menadžer* upravna imenica bosanske sintagme, dok će u engleskom ekvivalentu imenica *manager* biti desna sastavnica i upravni član složenice. Slično tome, *asistent na projektu upravljanja podacima* ne treba doslovno prevesti kao *assistant on the project of data management*, nego kao *Data Management Project Assistant*, dok se *pomoćnik direktora marketinga* prevodi kao *Assistant Marketing Director*.

Ovakav pristup može pomoći studentima da izbjegnju dva tipa potencijalnih grešaka: doslovno prenošenje engleskog reda riječi u bosanski jezik i doslovno prevođenje bosanskih prijedložno-padežnih konstrukcija na engleski jezik. U oba slučaja ključno je razumjeti da se značenjski odnosi u engleskom i bosanskom jeziku često ne izražavaju istim gramatičkim sredstvima. Zato je u nastavi korisno raditi ne samo na gotovim prijevodnim ekvivalentima nego i na prepoznavanju unutrašnje strukture složenice, upravnog člana i odnosa između sastavnica.

9. ZAKLJUČAK

Na osnovu provedene analize može se zaključiti da je imenovanje radnih titula kombinacijom dvije, tri ili četiri imenice veoma zastupljeno u engleskom jeziku. Analiza je pokazala da takve radne titule predstavljaju poseban izazov u podučavanju i prevođenju na bosanski jezik, jer se u bosanskom jeziku najčešće ne prevode složenicama, nego imeničkim sintagmama. Te sintagme mogu imati različite strukture, najčešće s genitivnom dopunom, pridjevom u atributivnoj funkciji ili prijedložno-padežnim izrazom.

Analiza ove vrste složenih imenica ukazuje i na to da u procesu podučavanja engleskih složenica studentima nije dovoljno ponuditi samo gotov

prijevodni ekvivalent. Drugim riječima, pravilna identifikacija upravnog člana i razumijevanje odnosa između sastavnica je preduslov za oblikovanje adekvatnog prijevodnog ekvivalenta na bosanskom jeziku. Ovakav pristup doprinosi razvijanju metalingvističke svijesti studenata i omogućava im da lakše prepoznaju odnos između strukture i značenja. To je posebno važno u prevodilačkoj praksi, gdje se nove radne titule stalno pojavljuju i gdje nije moguće osloniti se samo na rječničke ekvivalente.

Potrebno je ukazati i na ograničenja ovog rada. Prvo, korpus obuhvata 50 primjera prikupljenih s platforme Glassdoor UK, što je dovoljno za kvalitativnu pedagoško-kontrastivnu analizu rada ovog obima, ali nije dovoljno za šire statističke zaključke o učestalosti svih tipova engleskih radnih titula. Drugo, bosanski prijevodni ekvivalenti ponuđeni u radu oblikovani su radi analitičkog i pedagoškog objašnjenja, a ne kao standardizirani službeni nazivi radnih mjesta. Treće, rad ne uključuje empirijsko ispitivanje studentskih prijevoda niti sistematsku analizu poteškoća koje se mogu javiti pri prevođenju radnih titula s bosanskog na engleski jezik. Stoga bi dalja istraživanja mogla biti usmjerena na širi korpus radnih titula, kao i na empirijsko ispitivanje studentskih prijevoda u oba smjera.

LITERATURA

- Bauer, L., 1983. *English word-formation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, L., 2001. *Morphological productivity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, L., 2017. *Compounds and compounding*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, L., 2019. "Compounds and multi-word expressions in English". U: Schlücker, B. ur. *Complex lexical units: compounds and multi-word expressions*. Berlin: De Gruyter, str. 45–68.
- Bauer, L., Lieber, R., Plag, I., 2013. *The Oxford reference guide to English morphology*. Oxford: Oxford University Press.
- Booij, G., 2010. *Construction morphology*. Oxford: Oxford University Press.
- Brinton, L. J., Traugott, E. C., 2005. *Lexicalization and language change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fabb, N., 1998. "Compounding", U: Spencer, A., Zwicky, A. M. ur. *The handbook of morphology*. Oxford: Blackwell, str. 66–83.
- Haspelmath, M., 2002. *Understanding morphology*. London: Arnold.
- Haspelmath, M., Sims, A. D., 2010. *Understanding morphology*. 2nd ed. London: Hodder Education.
- Hilpert, M., 2019. "Lexicalization in morphology". U: Aronoff, M. ur. *Oxford research encyclopedia of linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Iordăchioaia, G., Werner, M., 2020. "Introduction: Compounds between words and phrases", *Word Structure*, 13 (2), str. 127–141.
- Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I., 2000. *Gramatika bosanskoga jezika*. Zenica: Dom štampe.
- Katamba, F., 1993. *Morphology*. London: Macmillan.
- Lieber, R., 2004. *Morphology and lexical semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lieber, R., Štekauer, P. ur., 2009. *The Oxford handbook of compounding*. Oxford: Oxford University Press.

- Lipka, L., 1992. "Lexicalization and institutionalisation in English and German", *Linguistica Pragensia*, 1, str. 1–13.
- Munat, J. E., 2003. "When is a noun string a phraseological unit?", *Recherches anglaises et nord-américaines*, 36 (2), str. 31–47.
- Pepper, S., Masini, F., Mattioli, S. ur., 2022. *Binominal lexemes in cross-linguistic perspective: towards a typology of complex lexemes*. Berlin: De Gruyter Mouton.
- Plag, I., 2003. *Word-formation in English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Plag, I., 2018. *Word-formation in English*. 2nd edn. Cambridge: Cambridge University Press.
- Quirk, R. et al., 1985. *A comprehensive grammar of the English language*. London: Longman.
- Riđanović, M., 2007. *Jezik i njegova struktura*. Sarajevo: Šahinpašić.
- Schlücker, B. ur., 2019. *Complex lexical units: compounds and multi-word expressions*. Berlin: De Gruyter Mouton.
- Štekauer, P., Valera, S., Körtvélyessy, L., 2012. *Word-formation in the world's languages: a typological survey*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ten Hacken, P. ur., 2016. *The semantics of compounding*. Cambridge: Cambridge University Press.

ENGLISH JOB TITLES FORMED AS NOUN COMBINATIONS AND THEIR BOSNIAN TRANSLATION EQUIVALENTS

Abstract

This paper examines English job titles formed as noun combinations consisting of two, three and four nouns, with particular emphasis on their translation equivalents in Bosnian. The study is designed as a descriptive and pedagogically oriented analysis intended primarily for students and teachers of English. Its aim is to contribute to a better understanding of the structure of this type of compound noun and to improve its application in the teaching of morphology, translation and English for specific purposes. The paper follows Plag's interpretation of compounds, according to which English compounds are not necessarily limited to two constituents, but may consist of three or more words and can be analysed in terms of binary structure (Plag, 2003, 2018). The corpus consists of 50 job titles collected from the British job-advertising platform Glassdoor UK in 2025. The analysis shows that English job titles often tend towards nominal compression, whereas Bosnian usually expresses the same meanings through noun phrases. The findings indicate that identifying the internal binary structure and the head of English compound nouns is essential for understanding their meaning and for forming adequate translation equivalents in Bosnian.

Keywords: *compound nouns, job titles, noun phrase, binary structure*